

กระบวนการคิด...พิชิตปัญหา

กมลวรรณ วันบุญเรือง

นักการศึกษาได้เปรียบเทียบเด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวบางที่เราจะแต่งแต้ม สีสันลงไปบนผ้าขาวนั้นเหมือนกับการดำเนินชีวิตและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ของเด็กแต่ละบุคคลทำให้เด็กเกิดพฤติกรรมต่างๆทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เช่นพฤติกรรมก้าวร้าว การเอาแต่ใจ ใจเย็น ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการเลี้ยงดูจากที่บ้านโดยจะเห็นได้จากพฤติกรรมของเด็กเล็กหรือเด็กวัยอนุบาลจะเป็นวัยที่สะท้อนถึงการอบรมเลี้ยงดู เด็กเป็นวัยที่ปรับตัวง่าย เข้าได้กับทุกสังคม เด็กที่เริ่มเข้ามาโรงเรียนใหม่ๆทุกคนจะเกิดความกลัว กลัวพ่อแม่ที่กลัวคนแปลกหน้า กลัวเพื่อนทำร้าย เป็นต้น และความกลัวเหล่านี้ต้องขจัดไปด้วยการให้ความรักความอบอุ่นจากผู้เลี้ยงดูเด็กที่จะต้องทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมของเด็กและค่อยๆมาปรับตัวเด็กให้เข้ากับกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ข้าพเจ้าได้มาเป็นครูจ้างเหมาที่โรงเรียนเทศบาลจามเทวีแห่งนี้เมื่อ วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2554 สอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีนักเรียนจำนวน 7 คน ในชั้นนี้ข้าพเจ้าได้จัดกิจกรรมสำหรับเด็กให้เหมาะสมกับวัย มาปรับพฤติกรรมเด็กโดยจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยผ่านกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม (กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสรี และเกมการศึกษา) ในแต่ละกิจกรรมจะมีการพัฒนากล้ามเนื้อทุกส่วนของร่างกายทำให้เด็กมีความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะส่วนต่างๆทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก เด็กเกิดความรู้ความสามารถตามศักยภาพของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรมมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีจิตใจที่ดีงาม มีความคิดสร้างสรรค์แก้ปัญหาได้เหมาะสม

ตามวัย ซึ่งในแต่ละกิจกรรมเข้าพเจ้าได้เน้นให้เด็กลงมือค้นคว้า กระทำด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและคอยช่วยเหลือในกิจกรรมขณะที่เด็กทำ เด็กสามารถทำกิจกรรมได้ทั้งห้อง เช่น กิจกรรมเข้าค่ายกลางวัน(การมีเหตุผลเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัย) เด็กมีพัฒนาการและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันทั้งอนุบาล 1 – อนุบาล 3 โดยเน้น การทำงานเป็นกลุ่ม พี่ช่วยน้อง แต่ละกิจกรรมจะกำหนดฐานการเรียนรู้ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ได้ความรู้ กล้าแสดงออก และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย โดยแต่ละกลุ่มหมุนเวียนกันเข้าฐานการเรียนรู้ ดังนี้ ฐานศิลปะ(การทำสร้อยลูกปัด) ฐานวิทยาศาสตร์ ฐานภาษาอังกฤษ และฐานการทำขนม(ความพอประมาณ กิจกรรมที่ปฏิบัติในแต่ละฐานมีความเหมาะสมกับวัย)

ฐาน
ภาษาอังกฤษ



ฐาน
การทำขนม

ฐาน
วิทยาศาสตร์



ฐาน
ศิลปะ
(การทำสร้อยลูกปัด)

กิจกรรมเข้าค่ายกลางวันเป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้และพัฒนาการจัดกระบวนการ
เรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมบูรณาการตามแนวปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในระดับปฐมวัย

ซึ่งกิจกรรมครั้งนี้ข้าพเจ้าได้รู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก เช่นการสื่อสารในฐานภาษาอังกฤษเพราะเด็กกลัวที่จะพูดผิดพลาด แก้ปัญหาโดยการให้เด็กร้องเพลงและเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงทำให้เด็กมีความกล้าแสดงออก ฐานที่สองเป็นฐานที่ข้าพเจ้ารับผิดชอบคือฐานการทำขนมโดยการที่ข้าพเจ้าเลือกความสนใจของเด็กว่าเด็กชอบทานขนมจึงทำขนมปังหน้าหมู ในกิจกรรมนี้ได้มีผู้ปกครองให้ความสนใจและมาช่วยทำกิจกรรมบางอย่างที่เป็นอันตรายต่อเด็กเช่นการทอดขนมปัง ส่วนเด็กจะช่วยกันทำขนมปังโดยการนำหมูปามาใส่ตามด้วยผักชีแล้วชุบไข่ เสร็จแล้วข้าพเจ้าก็จะแนะนำว่าน้ำมันที่ทอดมันร้อนเด็กอยู่ใกล้ได้ไหมคะ? ถ้าโดนน้ำมันร้อนควรทำอย่างไรซึ่งข้าพเจ้าจะตั้งคำถามเพื่อให้เด็กเกิดความคิดเป็นการกระตุ้นสมองของเด็กและเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่เด็กอีกทางหนึ่ง ฐานที่สาม เป็นฐานวิทยาศาสตร์ เด็กได้สำรวจแมลงตามสถานที่ต่างๆบริเวณรอบๆโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดการสังเกต ข้อสงสัยต่างๆและค้นหาคำตอบด้วยตนเองเป็น**ความรู้**ที่เกิดขึ้นกับเด็กโดยตรงและมีครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ฐานสุดท้ายเป็นฐานศิลปะ (การทำสร้อยลูกปัด)ฐานนี้ช่วยเรื่องการฝึกกล้ามเนื้อให้สัมพันธ์ตาเด็กจะตั้งใจทำกิจกรรมมากและเมื่อทำเสร็จเด็กจะเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผลที่ได้รับเด็กชั้นอนุบาลทุกคนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่มมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้นและได้รับความอบอุ่นจากการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง เด็กนักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีพัฒนาการตามวัย การทำงานของกลุ่มเนื้อมีความสัมพันธ์กัน เกิดความคล่องตัวในการเคลื่อนไหวร่างกาย มีความสุขสนุกสนาน กล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สอดคล้องกับกิจกรรมบูรณาการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในแต่ละกิจกรรมที่เด็กปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมหลัก6 กิจกรรมหรือกิจกรรมโครงการต่างๆความเพียงพอหรือพอเพียงมีติดตัวเด็กตลอด โดยที่เด็กไม่รู้เลยว่าเรากำลังปลูกฝังให้เขารู้จักคำว่า**พอเพียงรู้จักการให้** การแบ่งปันเป็น**มิติทางสังคม** เช่นการเล่นในแต่ละครั้งของเด็ก เมื่อเล่นของเล่นเสร็จแล้วข้าพเจ้าจะให้

เด็กเข้าแถวเพื่อลงเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง แต่ทุกครั้งก่อนเข้าแถวข้าพเจ้าจะสำรวจดูความเรียบร้อยของห้องเรียนแต่เมื่อพบว่าของเล่นอย่างไม้ได้เก็บหรือว่าเกะกะก็จะถามเด็กว่า เอ๊ะ!...ถ้าเราไม่เก็บของเล่นจะเป็นไฉน ? เป็นการกระตุ้นให้เด็กได้เกิดความคิดและพัฒนาสมอง บางครั้งเด็กเองก็ถามกลับเหมือนกันว่าทำไมต้องเก็บ? ข้าพเจ้าก็ตอบไปว่า เมื่อวานมีเด็กคนหนึ่งวางของเล่นใต้โต๊ะ คุณครูไปเหยียบทำให้หกหล่มเป็นแผล เด็กๆก็จะเข้ามาถามว่าเจ็บไหม?ใครเป็นคนวาง ข้าพเจ้าเลยบอกว่า คุณครูเป็นคนวางเองเห็นไหมคุณครูไม่เก็บของเล่นคุณครูจึงได้แผลกลับบ้าน เมื่อเด็กฟังคำพูดแล้วบางคนก็มีพัฒนาการที่ดีขึ้นรู้จักเก็บของเล่น มีระเบียบวินัยจนกลายเป็นนิสัยติดตัว เป็นคุณธรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กในเรื่องของความเสียสละ ความรับผิดชอบและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นพื้นฐานที่ดี เป็นทักษะที่เด็กจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป



กิจกรรมเข้าค่ายกลางวัน
เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับ
กิจกรรมบูรณาการตามแนว
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง